

aardappel en heeft hij tot zijn verbreiding in Europa veel bijgedragen.

HUNGER's boek bevat ook enkele opmerkingen, die de geneeskunde raken. Het komt mij voor dat zijn diagnose (chron. nephritis) van BERNARD's ziekte (broeder van CLUSIUS) verkeerd is. Deze leed zeer zeker aan diabetes, waarop de eigenschappen zijner urine en zijn pyorrhoea alveolaris wijzen. Voorts danken wij aan CLUSIUS een der verhalen, die betrekking hebben op VESALIUS' laatste levensjaren en hetwelk CLUSIUS tijdens zijn verblijf in Spanje was medegedeeld door den Spaanschen grootzegelbewaarder CHARLES DE TISNACQ. Waar zooveel locale grootheden genoemd worden, had deze indirecte betrekking met den grooten ontleedkundige wel vermeld mogen worden.

Het komt mij voor, dat HUNGER's boek een groote aanwinst is voor de kennis van een onzer belangrijkste tijdperken en wij mogen den schrijver dankbaar zijn niet alleen voor de van liefde getuigende bewerking maar ook voor de uitstekende illustratieve verzorging. Niet alleen vindt men er de bekende portretten afgebeeld, ook bevat het boek nog facsimile's naar brieven o. a. zijn autobiographie, naar het eenig overgebleven exemplaar van CLUSIUS' *Stirpium Nomenclator Pannonicus* (1583) en naar zijn kaart van Spanje. Met verlangen zien wij de aangekondigde, aanvullende studiën betreffende den grooten plantkundige tegemoet.

F. M. G. DE FEIJFER.

MARIO POCE, *La chimica dell' età preistoricale preromana*. Uitgegeven door den schrijver, Roma. 1926.

Dit boekje behandelt natuurlijk niet de nog niet als wetenschap bestaande chemie der vóór-historische en vóór-romeinsche menscheid, maar enkele empirisch gevonden technische bewerkingen, beschouwd als toepassingen van wat wij thans chemie noemen. Zoo de bewerking van verscheidene metalen, het inbranden (inbakken) van teekeningen op potten, het kleuren van weefsels, het balsemen van lijken. De behandelde onderwerpen zijn verre van volledig, en de behandeling is die van een dilettant. Van een scherpzinnig en helder dilettant. Van daar dat het boekje niet geleerd, maar dan ook niet dor of onverteerbaar is. Van den goeden smaak van den schrijver getuigen de talrijke uitstekende reproducties van allerlei mooie antiquiteiten, die iets of ook wel niets met het eigenlijke onderwerp te maken hebben. Voor een eerste vluchtige oriëntering is het boekje dienstig en leerrijk.

G. VAN RIJNBEEK.

EUGEN HOLLÄNDER, *Aeskulap und Venus*. Eine Kultur- und Sittengeschichte im Spiegel des Arztes. Propyläen-Verlag Berlin 1928. Geillustreerd. 4°. 488 bldz. Prijs geb. 40 mark.

Als laatste in de rij van prachtwerken, die HOLLÄNDER's naam in de geneeskundige wereld gevestigd hebben, ligt dit monumentale